

Aan de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : 11 juni 2018

Ref. : H.W.M. Wouters
Tel. : 073-6159770
Fax :
E-mail : e.wouters@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : **Reactie rekenkamercommissie op raadsvoorstel
'Alternatief plan nieuwbouw Theater aan de Parade'**

Geachte raad,

In navolging van onze brief van 6 juni 2017 waarin wij aankondigden voornemens te zijn om in 2018 ook het nieuwe raadsvoorstel voor de kredietverlening "nieuwbouw Theater aan de Parade" te bestuderen, sturen wij u hierbij een memo met onze bevindingen.

We hebben ons in deze fase in ons onderzoek weer laten bijstaan door Policy research, het bureau dat ook betrokken is geweest bij de checklist die wij u op 26 januari 2017 hebben toegestuurd. In het raadsvoorstel is ook gebruik gemaakt van onze checklist.

Deze checklist is ook door ons en Policy Research toegepast op de stukken die wij gelijktijdig met uw raad ontvingen. Gezien de beperkte tijd hebben wij geen aanvullend onderzoek verricht, bijvoorbeeld in de vorm van het opvragen van aanvullende stukken of interviews. Aan de hand van de checklist zijn witte vlekken en vragen in beeld gebracht.

Wij hopen dat wij u als raad met deze vragen ondersteunen bij de onderlinge beraadslagingen en bij het nemen van het voorliggende raadsbesluit.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch,

Drs. P.E.H. Habets EMIA, voorzitter

Reactie Rekenkamercommissie op raadsvoorstel 'Kredietverlening alternatief plan nieuwbouw Theater aan de Parade', zoals aangeboden door het college van B&W voor de raadsvergadering van 3 juli 2018

Zoals aangekondigd in onze rapportage van 6 juni 2017 hebben wij een onderzoek uitgevoerd naar het raadsvoorstel van 29 mei 2018 met als titel "*Beschikbaarstelling krediet realisatie vernieuwbouw Theater aan de Parade*". Het onderzoek is uitgevoerd op basis van de in 2017 door ons opgemaakte "*Checklist raadsvoorstel kredietverlening Theater aan de Parade*". Bij dat onderzoek was de hoofdvraag of er bemerkingen zijn in de vorm van zogenaamde witte vlekken of aandachtspunten.

Het raadsvoorstel laat zien dat door de inbreng van verschillende experts, de analyses van de Review Board en het gebruik van de checklist een solide fundament onder het project wordt gelegd. In die zin is er duidelijk voortgang geboekt waarvoor een compliment op zijn plaats is. De hoofdpunten die ons onderzoek heeft opgeleverd zijn bedoeld als nadere duiding van punten die naar ons oordeel een verdere informatieverstrekking, aanscherping of uitwerking verdienen, opdat de raad een onderbouwd besluit kan nemen. Deze hoofdpunten staan hieronder weergegeven. Daarnaast staan in de bijlage enkele opmerkingen. Wij verwachten dat het college deze punten al oppakt of heeft opgepakt, echter dit komt niet naar voren in het voorliggende raadsvoorstel en onderliggende stukken. daarom brengen we ze voor de zekerheid naar voren.

Op grond van ons onderzoek stellen wij vast dat de door het college gewenste voortgang van het project alleszins begrijpelijk is in de context van de reeds lang lopende voorbereidingen. Wel vragen wij ons af waarom het college niet kiest voor het gebruikelijke traject, waarbij eerst een budget voor de voorbereidende fase wordt gevraagd en na afronding daarvan het budget voor de uitvoering. Kortom, is het tijdstip waarop het krediet wordt aangevraagd wel het juiste moment?

Hieronder worden de vijf hoofdpunten genoemd die voortvloeien uit ons onderzoek van het raadsvoorstel van 29 mei 2018. Wij hopen dat wij de raad met deze vragen ondersteunen bij de onderlinge beraadslagingen en bij het nemen van het voorliggende raadsbesluit.

1. Ambities

In het raadsvoorstel worden de ambities beschreven in een algemene, kwalitatieve vorm. Dit beperkt de mogelijkheden om na de oplevering en ingebruikname van het theater te beoordelen in hoeverre het gewenste resultaat is bereikt. Een concretisering van ambities en doelstellingen is bovendien een noodzaak om een gedegen business case op te stellen voor de exploitatie.

2. Projectdefinitie

In het raadsvoorstel is nog geen duidelijke afbakening van het project gegeven. Aangegeven wordt dat er nog overeenstemming moet worden bereikt over de scope, het ontwerp en de kosten. Bij het voteren van een uitvoeringsbudget voor een project is het in onze ogen van

belang dat een compleet inzicht bestaat in wat de afbakening van het project is.

3. Meerjarenexploitatie

In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat een businesscase en de bijpassende exploitatiebegroting nog opgesteld moeten worden. De Rekenkamercommissie onderkent dat met name de cultuurcomponent en de horeca- en huiskamerfunctie binnen de exploitatierekening een volatiel, “organisch” karakter hebben en zullen moeten worden gebaseerd op inschattingen die geregeld dienen te worden geëvalueerd. Anderzijds heeft de instandhouding van het gebouw een meer structureel en feitelijk karakter, en kunnen de kosten daarvan met meer zekerheid in beeld worden gebracht. Gelet op de verwachte levensduur van het theater van 30 tot 40 jaar is de daarbij passende, omvangrijke exploitatierekening een belangrijke waarde om mee te nemen in de nu voorliggende besluitvorming.

4. Inzicht in het risicodossier

Gelet op de grootte en complexiteit van het project is een gedegen risicobeheersing van belang. In het raadsvoorstel wordt een uitgebreide beschrijving gegeven van de wijze waarop en frequentie waarmee risico's worden geïnventariseerd, geanalyseerd en beheerst. De gegeven beschrijving geeft de indruk van een goed functionerend proces van continue risicoanalyse. Bij het raadsvoorstel ontbreekt het risicodossier evenwel, waardoor geen toetsing mogelijk is van de kwaliteit van de risico-inventarisatie en de voorgenomen beheersmaatregelen. Wij stellen voor dat de raadsleden - zo nodig onder geheimhouding - inzage wordt gegeven in dit risicodossier. Daarbij wordt aanbevolen eenduidige criteria te definiëren wanneer in voorkomend geval de raad bij de risicobeheersing dient te worden betrokken.

5. Rolzuiverheid in het project (politiek-bestuurlijk-ambtelijk en opdrachtgever-opdrachtnemer)

Dit voor 's-Hertogenbosch belangrijke en kostbare project vergt een gedegen afstemming van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de projectorganisatie, het college en de raad gedurende het project, in combinatie met een tijdige en duidelijke informatie-uitwisseling. Met het voorliggende raadsvoorstel wordt daar een goede aanzet toe gegeven. Voor de volgende fasen van het project is aan te bevelen concrete afspraken vast te leggen over de informatie-uitwisseling en de beslismomenten waar de raad bij zal worden betrokken.

Bijlage: aanvullende punten

Bijlage

Hieronder staan enkele aanvullende punten die tijdens ons onderzoek naar voren zijn gekomen.

1. Fundering

De projectorganisatie geeft aan gebruik te willen maken van de huidige fundering. Is door een erkende organisatie gecontroleerd of de huidige fundering en kelder qua draagvermogen en levensduur geschikt zijn voor de nieuwbouw?

2. Eerder uitgegeven voorbereidingskosten

Hoe wordt ervoor gezorgd dat de eerder uitgegeven voorbereidende kosten zichtbaar blijven om zo de integrale kosten van het nieuwe theater te kunnen bewaken?

3. Projectplanning

De in het raadsvoorstel aangegeven projectplanning beschrijft de diverse onderdelen die tijdens de verdere planning en uitwerking aan de orde zullen komen. Door een concreet stappenplan met tijdsplanning krijgen de actoren buiten het projectteam inzicht in het vervolg van het project en kunnen zij zich voorbereiden op de eventuele betrokkenheid. Daarnaast willen wij het belang onderstrepen, omdat uitloop veel kan kosten.